

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 90.

— Sibiu, Sambata 7/19 Novembre. —

1881.

Obiceiurile juridice ale poporului romanu.

Intrebări asupra legaturilor satesci, casnice si de lucruri între tierani.

(Urmare.)

§. 19. Ce felu de ómeni sunt cei mai despretiuti in satu?

— pentru ce sunt despretiuti?

— si in ce chipu li se arata acestu despretiu de către ceilalti?

§. 20. Ce felu de legaturi sunt între vecini?

— si daca au ei între densii nescava deosebite drepturi sau indatoriri unulu asupra altuia?

§. 21. Cum sunt capatuiti fostii osteni, cari se intorc in satele lor?

§. 22. Ce se face cu femeile, ai carora barbati sunt dusi la óste?

— precum si cu veduvele ostiloror?

§. 23. Câte feluri de meserii sau mestesiuguri sunt cunoscute in satu?

— si de ce socotintia sau cinste se bucura fiacare din ele?

§. 24. Cu cari anume din mestesiuguri se indeletnicescu Romanii?

— si cu cari érași ómenii de altu nému, buna-óra Evrei, Tigani sau altu cineva?

§. 25. Mestesiugarii de acelasi soiu se intovarasescu ei unii cu altii?

— cu ce felu de asiedimentu se intovarasescu ei?

— si cine este capeteni'a unei asemenea tovarasie?

§. 26. Se obiceiuescu óre pe acolo vreunu felu de tovarasia între câteva case satesci, in asia chipu, cá se intrebuintiedie in d'aval'm'a boii, caii, carale lor si altele?

— si cu ce felu de tocméla, cu de ameruntulu, se face acésta?

§. 27. Se intempla óre, cá cineva se ia dela altulu pamentu sau vie pentru a lucrá, cu asia tocméla, cá ródele sau venitul in bani se se impartia apoi pe jumetate între amendoi?

— si cum anume se face acésta?

§. 28. Se obiceiuescu óre in partea locului,

cá pamentulu se fia alu unuia, éra pomulu ce cresce pe acelu pamentu se fia alu altuia?

— si ce felu de legature se afla atunci între cei doi stapani?

§. 29. Este pe acolo obiceiulu de a da unulu altuia vite, spre a le hrani sau pentru prasila?

— cum se imparte folosulu esitu din acésta?

— si ce se face la intemulare de a muri o vita?

§. 30. Ce felu de invoiala se afla între pescari, cari pescuiescu in tovarasia?

— si ce felu de invoiala între venatori?

§. 31. Femeiele facu ele între densele vreunu felu de tovarasia?

— si acésta pentru ce?

— si in ce chipu anume?

§. 32. Câte feluri deosebite de tovarasii cunosce pe acolo poporulu?

§. 33. In ce chipu se desface o tovarasia?

§. 34. Ce felu de negustori sunt in satu?

— si de ce fire sunt invoielile ce facu ei cu satenii?

§. 35. Se aduna óre flacai si fete la siedietori sau astfelu de intalniri, unde fiacare lucrédia pentru sine, buna-óra de a tórce, de a daraci lana si altele?

— si ce se intempla mai deosebitu la asemenea adunari?

§. 36. Ce felu de mesuri are poporulu pe acolo pentru lungime?

— pentru inaltime?

— pentru grosime?

— pentru greutate?

— si pentru timpu?

§. 37. Intre mesuri de pamentu, ce este funea?

— ce este curea?

— ce este dramu?

— ce este cátu ai arunca cusecurea?

— si alte asemenea?

§. 38. Cum se invoiescu ómenii la lucru? adeca pe anu? pe luna? pe di?

— cu ce felu de plata sau resplata?

— si la ce lucru anume?

§. 39. Care este asiedimentulu moriloror?

— cum se platescu morariului?

— in ce rendu isi macina ómenii gránele?

— si daca este cineva care se fia scutitu de a astepta rendulu, buna-óra preotulu satului?

§. 40. De ce socotintia se bucura in satu pop'a?

— precum si ómenii bisericeii?

— si cari sunt folósele lor: plat'a ce primescu, darurile si altele?

§. 41. Preotés'a si copii popei au ei vreo vadia deosebita?

— si in ce anume se cuprinde acésta?

§. 42. Ce se chiama „bataia de paru“, candu vrea cineva se faca o móra?

§. 43. Este óre obiceiulu de a se ajuta unii pe altii la lucrulu de campu, la vii sau altele?

— precum si la adusulu lemnelor din padure pentru cladirea de case?

— si cum se chiama acésta, sau fiacare din acestea?

§. 44. Cum se pórtá stapanii cu argatii lor?

— au ei dreptulu de a-i bate sau de a-i globi?

— mananca óre toti de ai casei la aceiasi mésa cu argatii?

— argatulu este elu privitu cá ruda?

— se intempla casatorii între stapani si argati?

— si cum se facu tóte acestea?

§. 45. Cum sunt aparati argatii de asuprire sau crudime din partea stapaniloror?

— si cum sunt asigurati stapanii de pagubele ce le potu aduce argatii?

§. 46. Cine este respundietoru, daca argatulu cuiva a vatamatu sau a pagubitu pe altu cineva?

§. 47. Cu ce renduéla sunt tocmiti ciobanii?

— ce felu de plata primescu ei?

— si afara de plata, óre li se mai dau la timpuri hotarite nescava daruri?

— candu acésta? si ce anume?

§. 48. In câte feluri se impartiescu ciobanii, buna-óra baci, scutariu si altele?

— cu ce felu de lucru este insarcinatu fiacare in parte?

Foisiór'a „Observatoriului“.

Divina comedia.

De Dante Alighieri.

Traductiune din Italiana de Gr. Sc. Grădișteanu
Dedicată Junimii Romane.

(Urmare.)

Infernul.

Cânt. III.

Sumariu. Inscriptiune pe pórtá Infernului. Loc si supliciu al leneșilor, despretiutiți d'o sémă și de Infern și de Cer. Barca lui Charon și descrițiunea trecerei sufletelor.

Prin mine se intru in cetatea plânsetelor, prin mine se intru in durerea eternă, prin mine se intru in lumea perdută;

Justiția împinse pe înaltul meu făcător; făcutu-m'a divina Putere, suprema Înțelepciune și Primul Amor.

Înainte de mine nu fură create lucruri de quăt eterne, și eu durez etern. Lăsați ver-que speranță voi quarii intrăți.

Vorbele aqwestea le veduiiu scrise in negru de assupra unei porți, și disseiu: învățatorule, înțellesul aqwestor vorbe imi este greu.

Și El mie, cá un hom priceput: aqui se cuvine a lăssa ori-que temere și ori-que împușinare de suflet să piérá.

Am ajjuns la locul unde ți-am dis, quē vei vedé lumea que pururé plänge și quare a perdut binele înțellegerei.

Și după que și pusse mâna in mâna mea cu fața voioasă, queea que mă inimă, mă introdusse in lucrurile secrete.

Acolo resunau, prin aerul fără stelle, suspinuri,

plânsete și vaiete profunde, de quare incepuiu să lăcrimez.

Limbe diverse, cuvinte horribili, vorbe de durere, strigate de mâniă, voci tari și rauce și cu elle din preună și băttăi din palme,

Făceau un scomot que se învêrtescu in una in aerulu aquella pururé funinginos, in tocmai cá arina quând suffla vârtejul.

Și eu quare aveam capul coprins de uimiri disseiu: învățatorule, que e asta que aud?

Și que lume este asta, que pare sdrobotă de durere?

Și el mie: Astă sörte miseră așteptă pe quei quarii viețuiescu fără mișeliă și fără laudă.

Sunt amestecați in chorul uricios al ângerilor que nu fură niqui rebelli, niqui credincioși lui Dumneșeu, ei pentru densii fură numai.

Cerurile i'au allungat qua să nu și perđă frumusețea și chiar profundul Infern nu va de densii, quēci și reii nu s'ar fali cu ei.

Și eu: învățatorule, de que le este lor așa de greu de i face să se vaiete așa de tare?

Response: iti voiu spune-o pe scurt.

Aqwestia n'au speranță să móra și vieța lor obscură este așa de injosită, in quāt inviduiescu ver-que altă sörta.

Lumea n'a pēstrat niqui-o amintire despre densii-Misericordia și Dreptatea i despretuiescu. Să nu vorbim de densii, ci uită-te și passă înainte.

Și eu que mă uitaiu, veduiiu un stindard que allerga așa de rapide de giur împregiur, in quāt părea quē quea mai mică întarđiere n'ar fi démnă de densul;

Și in appoia lui venia un șir așa de lung de hómeni, in quāt n'asu fi cređut quē mörtea ar fi putut secerá atăția.

După que cunoscuia quăți-va din ei, mă uitaiu și veduiiu umbra aquelluia que de împușinare de inimă făcu marele refus.

Îndată pricepuiu și fuii sigur, quē aqwestia erau

secta mișelilor quari nu sunt plăcuți niqui lui Dumneșeu niqui inemicilor lui.

Aqwesti miserabili, que nu fură niqui-odată vii, erau goi și stremurați in una de muscoi și vespi que se aflau acolo.

Aste insecte le impleau fața de șiróie de sânge, quare, amestecat cu lacrimile lor, era culescu jos la piciórele lor de vermi schirboși.

Și quând mă dedeiu a mă uita mai departe, veduiiu o mulțime de umbre pe țiermul unui riu mare, și disseiu: învățatorule, concede-mi acum

Să aflu quine sunt aqweste sufflete și que lege i face să pară așa de iuți qua să trecă dincolo, pe quāt disting eu in astă lumină órbă.

Și elu mie: vei cunosce lucrurile astea quând vom pune piciorul pe țiermul tristului Acheronte.

Atunci cu ochii in jos și rușinos, temēdu-mē să nu i fi fost supărătoré dișele melle, tăcuiu din gură până la riu.

Și éccē venind spre noi in o luntre un bătrân cu perul alb și quare strigá: voi voué. sufflete stricate:

Să nu mai sperați a vedé cerul; viu să vē duc pe quel'alt țierm in întunerecul etern, in căldură și ger.

Și tu colo, quare esci sufflet viu, depărtézá-te de aqwestia quari sunt morți. Dar după que vedu quē nu mă dam la o parte, dișse:

Pe alte căi, prin alte porturi ai să vii tu pe plagi, iar nu vei trece p'aiqui: o luntre mai ușorá se cuvine să te ducá.

Și călléuđa mea lui: Charone, nu te încrunță; așa e voia colo unde póte que voiescu, și mai mult nu întrebá.

Vorbele astea alinară bucele lânóse alle luntrașului paludei livide: ochii lui aveau róte de flacări in pregiur.

Iar suffletele que erau gólle și stătute, schimbară fața și clănțaniră dinții îndată que auđiră aste vorbe crude.

Blastemau pe Dumneșeu și pe parinții lor, genul human, locul, timpul și semēnța semēnței lor și pe quei născuți din elle.

— si care este legatur'a intre cei mai mari si cei mai mici dintre ciobani?

§. 49. In ce chipu facu ciobanii socotelile lor?

§. 50. In ce impregiurari anume ciobanii sunt ei respundatori pentru pierderea unei vite?

— cá ce felu de respundere este aceea?

— si ce dovedi póte aduce ciobanulu, cá vita a muritu dela sine, ori cá a fostu mancata de vreo fiara?

§. 51. Sunt óre pe acolo sate intregi numai de ciobani?

— si cum se cármuescu ele?

§. 52. Aceeasi intrebare despre sate de pescari?

§. 53. De asemenea despre sate de carausi?

§. 54. Sunt pe acolo sate de straini, buna-óra Unguri, Bulgari sau alte némuri?

— si cari sunt deosebirile intre aceste sate si intre cele romanesci?

§. 55. Cari sunt legaturile intre satulu strainu, bulgarescu, ungurescu sau altfelu, si intre satele romane de prinpregiuru?

(Va urmá.)

Cestiunea Dunarei ilustrata prin cifre.

Nu este oratoru nici publicistu atátu de geniale, care se fia in stare de a informa pe publiculu europénu despre inportanti'a cea mare a cestiunei danubiane, precum sunt cifrele statistice autentice. Cifrele ilustra cestiunea si o simplifica, gonindu din trens'a tóte sofisme si tóte frasele diplomatice, sarbede, pronuntiate cu gura dulce si cu ochi de femeia cochetta.

Pentruce a inceputu press'a ungeréna si o parte din cea dela Vien'a se amerintie pe Romani'a chiaru si cu resboiu, daca nu va recunósce Austro-Ungariei domni'a peste Istrulu celu betranu alu lui Herodotu pana la Galati? Cifrele ne spunu, cá i este fóme de minunatulu comerci, pe carele au apucatu a'lu trage la sine mai virtosu Angli'a prin gurile Dunarei, din tóta Romani'a, Bulgari'a si chiaru din Serbi'a.

Comisiunea européna instituita prin congresulu dela Paris in 1856 confirmata prin celu dela Berlin, adeverata representanta a staturiloru si aparatóri'a libertatii de navigatiune, a publicatu rezultatele navigatiunei, prin urmare indirecte si ale comerciului europénu pe la Sulin'a cu Romani'a in totu decursulu anului 1880.

Au intratu adeca prin Sulin'a in portulu dela Galati in acelu anu.

Din staturile:	Vapóra.	Corabii cu catarge	In tóne.
Austro-Ungari'a numai	76	35	49151
Angli'a	362	9	332258
Greci'a	47	675	156757
Turci'a	00	398	37509
Franci'a	58	00	45093
Itali'a	00	49	13918
Russi'a	28	34	8803
Romani'a	00	19	1644

Ton'a se o luamu aci numai de câte 20 ctrie de vama si de aci inainte póte calculá oricine mai departe. Asia: Angli'a cea departata scóte pe malurile Dunarei 332258 tóne de marfile cele mai diferite, din contra Austro-Ungari'a baga pe gurile Dunarei numai 49151 tóne. Ne veti opune inse alte cifre sumate din transporturile cele mari

Appoi se traserá împreună tóte quâte erau, plângénd fórté, pe tiermul blastemat, quare astéptá pe verquine nu se teme de Dumneđu.

Dimonul Charon cu ochii de cárbuni aprinși, făcéndu-le semn, le adună pe tóte și lovesce cu visla pe ori-quine întâdiá.

Precum cad tótna frunđele una după alta pără quând ramurele despoiate le întorc pe tóte pământului, Asemeni și seménta rea alui Adam se aruncá după semnele que i se facea, unul quâte unul de pe tierm, cá pássárellele la chiámare.

Și se duc pe unda murgá și până a nu descinde din colo, din coace altá cetá se adună.

Fétul meu, dísse curtenosul învătător, ăi quarii mor în urgia lui Dumneđu, vin din tóte terrele aici,

Și se întrec să trecá riul, pentru qué dreptatea diviná îi împunge așa de tare, în quát tema lor se prefaca în dorință.

P'aiqui nu trece suflet bun, și cu tóte aqestea daquá ăl Charon se plânge de tine, poți pricepe acum que însemnézá vorbele lui.

Dupá que terminá, Câmpia întunecósá tremurá așa de tare, qué de spaima aqueea, ammintirea chiar acum mă face să mă scald în sudóre.

Un vânt amestecat cu fulgere roșatice se ridicá de pre pământul udat de lacrimi și răpíndu-mi simțirea. Cădiuiu cá homul prins de somn.

(Va urmá.)

austriace pe Dunare la vale si pe calile ferate, precum vomu vedea indata; dara ori-cátu s'aru parea acestea de mari, cestiunea nu se opresce acilea. Comerciulu Angliei este intinsu preste totu pamentulu si este insutitu mai mare decâtu e acestu danubianu intregu; din contra comerciulu austro-ungurescu cu lumea intréga nu are nici-o insemnatare mai nicairi, decâtu celu multu dela Triestu pana in Egiptu si pe acilea prin Romani'a si tierile balcane. Asia lupt'a curge pe viétia pe mórté; Austri'a voiesce se inpinga afara cu totulu mai virtosu pe Angli'a; din contra Anglii lacomi si egoisti, de unde si-au intiepenitu odata anghirele si au pusu pitiorulu, nu'i mai scoti, decâtu numai cu armele inpumnate, cu resboiu inversiunatu. Numeróse exemple probédia acea perseverantia cerbica si nu indesiertu sunt ei numiti Bull, adeca tauri (John Bull = Joanu taurulu).

Apoi interesele isi dau in capete si la exportu. Daca Angli'a impórta in Romani'a marfi de ale sale, ea si expórta cerealii in valóre de câte 50 pana la 60 de milióne franci pe anu; ungereni inse pretindu, cá anglii se nu cumpere bucate dela valachi, ci se le duca dela ei pe cali ferate pana pe malurile marei (Canal Lamanche), cá banii se intre in Ungari'a si nu in Valachi'a.

Pana inainte cu cátiva ani comerciulu Romaniei erá de regula mai totu activu, adeca se importá din strainatate de sume mai mici decâtu erau sumele celoru esportate, prin urmare bilancea erá in favórea tierii. Ce e dreptu, cá pe atunci sumele de intrate si esite abia treceau preste 60 pana celu multu 100 milióne franci pe anu. In anii din urma acelea cifre au crescutu fórté tare asia, cá in a. 1880 importulu de marfi straine au ajunsu la sum'a de 255.326,415 éra esportulu la 218,918,415 franci.

Asia dara cu crescerea comerciului bilancea nu mai remase activa, ci ea deveni passiva; dara acestu resultatu isi are causele sale usióre de explicatu, dintre care memoramu numai unele, precum: armarea necurmata, facerea de cali ferate totu cu materialu strainu rotatoriu (vagóne etc. etc.), instrumente agricole.

Cu care tieri pórtá Romani'a comerci si in ce proportiuni? Respunsulu ni'lu dau cifrele urmatórie scóse dupa diariile din Vien'a si Bucuresci: Cantitatea marfuriloru importate si esportate se divide precum urmédia:

La importu 304,247 tone in valóre de 251,803 fr. si 63,571 capete de vite in valóre de fr. 8.432,818.

La exportu 1.308,053 tone in valóre de fr. 206.768,059 si 298,048 capete de vite in valóre de 22.150,819.

Din cifrele de mai susu resulta, cá valórea media a unei tone de importu este de fr. 828, éra a unei tone de exportu numai de fr. 258.

Comerciulu Romaniei cu fiacare statu in parte se resuma precum urmédia:

	Importu	Esportu
Austro-Ungari'a	126.401,465	92.958,681
Engliter'a	57.359,889	56,415,987
Germani'a	23.930,235	722,912
Franci'a	18.378,851	27.758,406
Turci'a	8.517,709	23.090,837
Russi'a	4.912,300	4.864,322
Bulgari'a	4.193,604	12.380,754
Greci'a	3.607,046	4.145,198
Belgi'a	3.331,310	2,550
Itali'a	1.539,911	1.918,779
Serbi'a	583,139	1.616,154
Oland'a	38,054	2.033,916
Alte State	1.542,002	10,378
	fr. 255.336,415	218.918,878

Principalele puncte vamale prin care s'a efectuatu importatiunea marfuriloru in Romani'a in 1880 sunt:

Bucuresci, prin care s'a importatu pentru sum'a de fr. 78.626,956; Galati 33.975,918; Iticani 27.333,295; Jasi 15.187,283; Turnu Severinu 15.087,367; Brail'a 13.929,644; Predealu 11 mil. 044,945; Craiova 9.645,079; Giurgiu 5.834,144; alte diferite puncte 44.671,784. In totalu 255 mil. 336,415.

Pentru esportatiuni figurédia urmatórele puncte: Braila, care a esportatu pentru franci 36 mil. 196,210; Galati 33.635,277; Iticani 21.852,889; Giurgiu 15.350,079; Verciorova 12.894,576; Olteniti'a 9.377,012; Predealu 9.138,525; Calarasi 7.495,284; Calafatu 6.828,976; Magurele 5 mil. 862,673; Cetatea 5.879,078; Corabi'a 4,596,009; alte diferite 49.803,290 de franci. In totalu 218.918,878 franci.

— Cá se tacemu cu totulu de polemiile diariiloru din cele doue capitale, apoi din cele dela Galati, Ploiesci, Pitesci, Romanu etc., tóte scirile private câte petrundu incóce, atátu prin caletori câtu si prin scrisori comerciali ne asigurá, cá mai virtosu in septemanile din urma, de candu au ajunsu la cunoscinti'a publicului romanescu totu ce sa intemplat la 10 Novembre in delegatiunea ungeréscá, spiritele s'au iritatu in totu coprinsulu Romaniei, precum nu au fostu nici la 1877 in gradu mai mare. Mai alesu amerintiarea facuta de cátra dn. Kállay in raportulu seu, cu anulu 1883 adeca cu dissolverea comisiunei europene danubiane, a intiepatu chiaru si pe romanii cei mai indolenti, lenesi, molatici, scurti de vedere; pana si locnitorii sateni cari nu sciú nimicu de politic'a inalta, se intréba intre sine: Mei vere, d'apoi daca ne va luá némtiulu si ungerulu Dunarea, noi unde se ne vindemu gránele, ordiulu si porumbulu? — Va luá pe draculu, ii respundu verii-sei, cuscrulu, cumatrulu si cumnatulu. In clasele inteligente ómenii mai gat'a sunt a rosí Dunarea cu sange ómenescu, decâtu se o lase in potestatea altei poteri dela portile de feru la vale. „Ap'a Dunarei vine din Europ'a, cá si cum se duce a Renului totu din Europ'a in alta mare; ap'a este a Europei si a lumii intregi, dara teritoriulu pe care curge, cá si tiermurile ei din Romani'a, sunt drépta proprietate a Romaniei si a romaniloru de aprópe doue mii de ani, de candu se facuse podulu lui Traianu, apoi dica-ne comitele Andrassy totu Chauvinisti ori-cátu ii va placea. Ei sunt chauvinisti, adeca apucatori, subjugatori, calcatori de drepturi, éra nu noi“, — acesta este limbagiulu, ce se aude fórté desu in Romani'a. Prin urmare tóte complimentele reciproce si impartirile decoratiuniloru disparu cu totulu faciá de acestu conflictu fatale. Ce e dreptu, amerintiarea dlui Kállay (mai bine disu a ministeriului, in alu carui nume a sunatu raportulu seu din 10 Nov.) a si vorbitu cu trufia si inganfáre dóra cá niciodata, tractandu pe Romani'a si pe romanii cá pe nisce juni resfatiati, carii facu gura mare, dara candu este la adeca, atunci sciú de frica si se caciuiescu. Asia crede c. Andrassy, Kállay si toti ai dumnealoru. Cá se pricepem si mai limpede statulu cestiunei, adaogemu aici si unu respunsu alu „Telegrafului“ din Bucuresci:

„Acésta este o noua gogoritia, pe care voiesce se o intrebuintiédie Austro-Ungari'a contra nóstra, spre a ne face se aderamu la pretensiunile ei. Nu credemu inse cá va reusi, de vreme ce austriacii, daca ar fi crediutu cá le este mai bine cu desfiintiarea comisiunei internationale, n'aru fi avutu recursu la acelu vestitu ante-proiectu, ci aru fi lasatu lucrurile se mérga astfelu pana in 1883 si atunci aru fi propusu dissolvarea comisiunei internationale dela Galati. Deci, noi nu potemu luá decâtu cá o gluma amenintiarile austro-ungare si vomu continuá a face aceea-ce ne dictédia aperarea intereselorú nóstre economice contra monarchiei vecine.“

Acestu respunsu sarcasticu te face se vedi mani'a colcaindu.

La budgete.

Delegatiunile au votatu budgetulu armatei de linia, acelorú dóue teritoriali si alu marinei in suma totala de 122 milióne, dupa óre-care desbateri explicatórie.

Preste budgetulu de externe si alu ministeriului de finantie au trecutú usioru. S'a observatu inse in totu publiculu monarchiei, cá nici budgetulu armatei nu dete asta-data preste opositiuni inversiunate cá in alti ani, de si pentru an. 1882 se cere éra si preste patru milióne mai multu. Toti ministrii si multi dintre membrii delegatiunei au recunoscutu, cá pace domnesce in tóta Europ'a, si totusi aceiasi ministrii si mai totu acei delegati au declaratú, cá dupace tóta Eórop'a stá armata pana in dinti, monarchi'a austro-ungurescu cu atátu mai virtosu trebuie se stea sub arme, cá-ci fiindu ea situata in centrulu Europei, póte se ajunga in positiune de a se aperá din tóte partile, din care cauza s'a cerutu din nou unu creditu de câteva milióne si pentru fortificarea cetatiloru dela punctele strategice, atátu de cátra Russi'a câtu si la marea adriatica, adeca spre nóu'a amica Itali'a. Insusi ministrulu Colomanu Tisza dise: Avemu pace, dara nimeni nu póte sci momentulu in care ea se póte stricá, si ar fi fórté reu, daca ne-aru surprinde nepreparati. Comitele Andrassy, Jokai si alti oratori magiari vorbira totu in acelu intielesu. Numai Pulszky si inca vreo doi erau de parere, cá se dea mai ántaiu Austro-Ungari'a

exemplu, se desarme, că apoi îi voru urmă si altii; Jokai inse'i respunse cu o sententia cunoscuta din Franci'a, de candu se desbatuse cestiunea relativa la desfiintarea pedepsei de mörte, candu unu legistu respunse: Mai äntaiu se incépa a o desfiintiä domnii asasini, adeca banditii si ucigasii se incetodie de a omori ömeni, atunci apoi se póte sterge si pedéps'a mortiei din codicile penali (Que les messieurs asasins le comencent).

Brutalu complimentu acesta, facutu armatoru subjugatórie.

Din strainatate.

Scirea cea mai interesanta este, că in urmarea invasiunii franceze in Tunis, combinate cu trimiterea de corabii armate din partea Turciei la Tripolis, si de altele franceze si angle la Egiptu, in fine si cu visit'a facuta de către regele si regin'a Italiei la Vien'a, apare pe horisonulu Europei, alu Asiei si Africei o cestiune noua din cele mai critice, adeca: cestiunea domnirii cu superioritate preste marea mediterana, ale carei ape spala tiermii aceluor trei parti de lume. Amu disu că acésta ar fi o cestiune noua; da noua, inse numai pentru generatiunile actuali; de altumentrea ea este una din cele mai vechi si mai afundu taiatórie in istori'a omenimei, incepandu dela Cartaginea si Rom'a, la domni'a Arabiloru, a Turciloru, a Venetiei, până la Napoleonu I. Press'a Angliei voiesce a sci, că caus'a principale pentru care s'au impacatu asia frumusu Itali'a cu Austri'a, ar fi cestiunea mării mediterane, comunicatiunea si comerciulu pe spatetele ei.

— In Franci'a se compuse abea cabinetulu nou parte mare din persóne cu totulu necunoscute in lumea politica, din care cauza acea combinatiune a pusu la mirare tocma si pe francesi. Cabinetulu nou este acesta:

Dn. Gambetta, presiedente alu Consiliulu, ministru de externe, cu dn. Spuller, cá subsecretariu de statu.

D. Paulu Bert, ministru de instructiune publica.
D. Generalu Campenon, actualu comandantu alu divisiiei 5 (din Parisu), ministru de resboiu.
D. Allain-Targé, ministru de finantie.
D. Waldeck-Rousseau, ministru de interne.
D. Raynal, ministru de lucrari publice.
D. Cochery, ministru alu posteloru si telegrafeloru.

D. Rouvier, ministru de comerci, alu coloniiloru si alu marinei de marfuri.

D. Cazot, ministru de justitie.
D. Gougeard, capitanu de corabii (actualu membru in consiliulu de Statu), ministru alu marinei militare.

D. Deves, ministru de agricultura.
D. Ant. Proust, ministru de bele-arte si de industria.

Noulu cabinetu are dóue ministrie mai multu cá celu trecut: ministeriulu belezor-arte si ministeriulu comerciului, cari erau reunite alta-data, celu de äntaiu la instructi'a publica, celu de alu doilea la agricultura.

Parisu, 14 Nov., 10 óre 30 m. sér'a.
Presiedentele Republicei a acceptatu cabinetulu formatu de dn. Gambetta.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Copacelu, 1 Nov. n. 1881. *)

In nóptea de 31 Octobru n. a. c. pe candu tóta suflarea se aflá in linisce, pausandu spre a'si reinprospetá poterile, dreptu la 12 óre, liniscea adéncă si tacerea mormentala se conturbá prin izbucnirea unui focu — incendiu — cumplitu. Tóte superedificatele de impreuna cu tóta recólt'a — adunatur'a — anului acestuia a greu lovitulu primariu comunale S. Mant'a au fostu prefacute in cenusia, prin o màna infama. Din totu ce a adunatu in tóta vér'a, nu s'a potutu scóte chiaru nemica, că-ci foculu, carele a fostu pusu la siura a cuprinsu acésta si cu totu ce a fostu inpregiurulu seu cu o repediune nespusa, si in 2—3 óre in loculu stoguriloru de ovesu, secara, grâu, fênu etc. nu erá decátu unu desiertu fumegatoriu. Cu änimă petrunsa de dorere priviä bietulu primariu, cum i se mistuiä tóta averea sa, cascigata cu multa truda si ostenéla. Densulu este capulu unei familie numeróse de 7 membrii, dintre cari 3 copii, ce cërca scól'a granitierésca locale, de tóte dilele, si cu cari

*) Din lips'a spatiului intardiata.

Red.

inpreuna in ajunulu ernei, au remasu in lipsa estrema — moritori de fóme.

Noroculu a fostu nespusu de mare, că-ci domnindu linisce in natura, foculu n'a luat dimensiuni mai mari, si cá prin minune au scapatu siurile veciniloru din apropiere. Numai sucursulu locuitoriloru, cari au concursu cu micu cu mare, se póte atribui impedecarea elementulu furiosu. Nu esageredi, că in fruntea tuturoru se aflá dlu inv. secund. J. Popu, carele nu numai indemná si silea, dara da totu sucursulu posibilu. Onóre si recunoscintia densului. Dloru invetiatori! In totu loculu cu exemplulu. Numai asia se face totulu.

De si bietulu primariu a fostu unulu dintre cei mai avuti locuitori in comuna, totusi acum — in urm'a acestui desastru — se afla in stare de totu umilita, ce misca si celu mai impetritu simtiu de compatimire. Mare'mi fu dorerea, candu audiui micii scolari, copiii densului, intrebandu'lu: „Ce se mai mancamu taica?“ La care tatalu sfasiatu de dorere adaoase: „Ce ne va da Domnedieu!“ curgendu'i lacrimi din ochi.

Tetiunariulu infamu, carele se crede aprópe pe sicuru a fi inculpatulu, se afla in mán'a justitiei, daca aceea nu va pretinde, că la indeplinirea faptulu se mai fi mersu cu vreunu tovaresiu, carele se descopere lucrulu mai tardiu — se fia martore.

Ce este mai multu de regretatu, este acea inpregiurare, că nenorocitul primariu nu a fostu ascuratu. Invetie din casuri de acestea de totu dese si prea triste ori-si cine a se ascurá; că-ci numai cu „dóra“ nu facemu nemica. *) Si cu atátu mai virtosu primarii, ce'si implinescu oficiulu, că-ci urmárele triste'su evidente.

Apelediu prin acésta către toti crescinii marinimosi, ce voiescu a tinde ajutoriu in bani sau altu-ceva acestei familii nenorocite, si in specia, cari voiescu a aliná fómea miciloru scólari, ce ceru pâne, se binevoiésca a se adressá dea dreptulu la nenorocitul primariu.

g.-d.

(Ni se cere se damu locu urmatóreloru informatiuni epistolarie; omitendu numai dela inceputu polemia care nu se tine de lucru.)

Borgo-Prundu, 13 Nov. 1881.

Onorata Redactiune!

Motto: „Qualis pastor, talis grex.“

Sunt dejá patru ani espirati decandu organizandu-se cercurile pretoriale, cerculu Borgoului se schimbá cu resiedentia dela Borgo-Prundu la Jaad, anexandu-i-se afara de comunele Borgoului, inca si altele. Cu totulu 21 comune.

Postulu de pretore conformu alegerei — de patru ani incóce — ilu ocopá d-lu Godofred Kuales. In acesta calitatea a sa dn. pretore, prin zelulu, energi'a, scientia si tactic'a sa intielépta, ce a desvoltat'ó intru prosperarea cerculu celu administra, a produsu multumire deplina la toti locuitorii din acestu cercu. „Ubi praeses fuerit philosophus, ubi civitas erit felix.“ — Arndt.

Mai specialu disu, atátu pre terenulu politicu câtu si celu bisericescu si scolaru a organizatu si efectuitu o ordine dintre celea mai punctuale. Nu arare ori a asistatu in persóna si la esamenele scolariloru. Si óre cine indeplinesce astadi atari fapte?! Numai acei omeni, cari sunt la inaltimea culturei. — Din considerantele supr'aduse subscrisii ne simtimu deobligati a esprime spect. Domnu jude procesuale Godofred Kuales recunoscintia si multiamita publica.

Jacobu Onea, invetiatoriu dirig. Simeonu Mandu, invet. Georgiu Georgitia, invet. Pavelu Besia, invet. Ilariene Bosga, invet. Dionisiu Istrate, invet. Gregore Balciu, invet.

Avisu către preaveneratul cleru romanu.

In anulu trecut 1880 amu espedatu p. o. domni protopopi romani din Transilvani'a si Ungari'a cóle de prenumeratiune la opulu: „Indreptariu practiculu pentru pastorii sufletesci“, sperandu că acelu opu ilu voiú putea dá sub tipariu inca in acelu anu; stramutandu-me din Gherla, la parochia, cuprinsu cu alte agende, abia acum potu anuntia, cumcă acelu opu ilu voiú dá câtu de curendu sub tipariu.

Dreptu acea rogu pe toti acei p. o. domni, cariú posedu cóle de prenumeratiune, se aiba bunatate a le cerculá si a recomandá acelu opu folositoriu parochiloru,

*) Cá pe una din cele mai reale si mai bine conduse banci de asigurare din tíera, recomandam de nou banc'a de asigurare mutuala Transilvani'a din Sibiu.

Red.

cu atátu mai inadinsu că va cuprinde pre langa cele espuse in cólele de prenumeratiune, in estrasu tóte legile mai momentuose dela a. 1870 până la 1881, edate intru regularea cauzeloru bisericesci.

Scimu câte confusiuni, câte daune si nefericiri se intempla din necunóscerea statuteloru diecesane, si a legiloru cari privescu biseric'a, scól'a si cauzele nóstre preotiesci. E dreptu că acele statute si legi la tempulu seu din candu in candu s'au comunicatu si se comunica cu cleru prin cercularie episcopesci; inse dorere, acele cercularie nu se pastréda cum s'ar cuveni. si daca se aflá, in tóte trebue foite până affi ce vrei se sci.

Noi clerulu romanu nu avemu manuale cum are d. ex. clerulu francesu, asia numitele statuta diecesana, sau cum este opulu Aeppului Haynald „statuta a dioecesis Colocensis“, care te indrépta, că in anumitele cause ce ai de a face, cum ai de a procede.

Dreptu aceea tragu atentiunea ven. cleru romanu la opulu care voiescu a'lu publicá, si care copriindu statute si legi, e destinatu a usorá deregatoria preotiesca, si rogu pe fratii preoti, se-mi ajute cu spriginulu loru materialu si se se prenumere la densulu, de orece opulu fiindu voluminosu, la 50 cóle in tipariu si pretulu de prenumeratiune moderatu de 2 fl. pentru unu esemplariu, nu voiú putea tipari mai multe esemplaria, decátu numerulu prenumerantiloru.

Cólele de prenumeratiune până acuma primite le pastrediu, éra celea ce mi se voru mai tramite, precum si insinuarile de prenumeratiune (banii de prenumeratiune i voiú cere dupa espedarea opului) me rogu a se tramite celu mai tardiu până la finea lunei Decembre a. c. la subscrisulu „in Satu-Sugatagu (Falu-Sugatag p. u. Akna-Sugatag. Maramaros.)

Titu Budu,
parochu, assessore consistorialu si
vice-protopopu onorariu.

Conspectulu premiatiloru la espositiunea romana in Sibiu 1881.

(Urmare si fine.)

Premiulu clasea III.

a) diploma de recunoscintia.

188. Scól'a granitierésca, Vetielu. 189. Scól'a granitierésca, Baru-mare. 190. Scól'a granitierésca, Vaid'a-rece. 191. Scól'a primara, Orlatu. 192. Scól'a primara, Vistea inferióra. 193. Scól'a primara, Voil'a. 194. Scól'a primara, Hatiegu. 195. Scól'a granitierésca, Racovitia. 196. Scól'a primara, Racovitia. 197. Scól'a primara, Lissa. 198. Scól'a primara, Scoreiu. 199. Scól'a primara, Copacelu. 200. Scól'a de fetitie, Orlatu. 201. Scól'a de fetitie, Cugiru. 202. Scól'a de fetitie, Seliste. 203. Scól'a de fetitie, Sibiu. 204. Scól'a de fetitie, Abrudu. 205. Scól'a de fetitie, Blasiu. 206. Severinu Stanu, pojitie, Resinari. 207. Secula Aneta, diferite lucruri, Dev'a. 208. Seregeanu Jacobu, vase de lutu, Bistritia. 209. Serbu I. Ana, diferite lucruri, Poiana. 210. Simionca Danila, butoiasie, Sebesiulu sup. 211. Socaciú I. G. Doca, culme, Saraseu. 212. Sotiru I. Hareti, scurteica, Brasiovu. 213. Sora Iliá Ana, haine de postavu, Seliste. 214. Stanimiru Georgie, bisacu, Temisiór'a. 215. Staicu Seitianu Ana, postavu, Satulungu. 216. Stanescu Ana G., diferite, Mercurea. 217. Steva Nicolae, cojocariu, Porcesti. 218. Stoianu Ana, covoru, Atielu. 219. Stoica I., desemnuri (bani), Sibiu. 220. Siulutiu Sterca Alexandrina, covoru, Sibiu. 221. Tanasie Nicolae, cojocariu, Mociu super. 222. Tiaposiu Petru, pantofariu, Aradu. 223. Tisica C. Casandra, diferite lucruri, Mociulu super. 224. Toma Nicolae, vinuri, Fagarasiu. 225. Tochanie Radu, pantofariu, in Brasiovu. 226. Totu Joanu, site, Clusiu-manasturu. 227. Trailescu Elisabeta, cilim. Temisiór'a. 228. Tribsia Nicolae, pantofariu, Alb'a Juli'a. 229. Vaslu Alexandru, cojocariu, Sibiu. 230. Vasilichi Matilda, covoru, Naseudu. 231. Vestemeanu Nicol., cojocariu, Sibiu. 232. Vidrighinu Dobra, diferite lucruri, Resinari. 233. Vladareanu I., pictoru, Brasiovu. 234. Voicu Maria, diferite lucruri, Gurariulu. 235. Vulcanu Joanu, miere, Vermesiu. 236. Vulcu Joanu, cimbalu, Aciliu.

Premiulu clasea IV.

a) diploma de recunoscintia.

1. Adamoviciu Lucretia, lucruri de màna, Abrudu. 2. Alutanu Valeria, lucruri de màna, Fagarasiu. 3. Andreica Sabina, lucruri de màna, Campeni. 4. Acileanu Paraschiva, bráne, Galesiu. 5. Albu Opreana, icóna, Resinari. 6. Albu P. Stana, tiolu, Resinari. 7. Alaru Nicolae, peptariu, Mercurea. 8. Agliceriu Rosalia, lucruri de màna, Bantariulu infer. 9. Agliceriu Maria, costumulu fem., Bantariulu infer. 10. Anandanco Alexiu, sumanu, Bocsia. 11. Arsenie Maria, pensaturi, Gurariulu. 12. Arsenie Maria jun., lucruri de màna, Gurariulu. 13. Ardeleanu Atanasie, corfe, Ocolinu. 14. Aronu Ana, covoru, Mediasiu. 15. Attinu Gavrila, ghetu, in Mohu. 16. Baciú Joanu, carbuni de pétra, Bistritia. 17. Bacila Ana, covoru, Vurmlocu. 18. Bacila Munteanu Ana, siurtiu, Vurmlocu. 19. Balcasiu Maria, stergare, Vladeni. 20. Balcasiu I. Elena, stergare, Vladeni. 21. Baloiu Marta, stergariu, B. Rusu. 22. Barbu Maria, catrintie, Racasdia. 23. Baritiu O. Victoria, perina de canapea, Naseudu. 24. Bartolomeiu Ana, mesaritia, Lascudu. 25. Besia Victoria, covóre. B.-prundu. 26. Beu Salomia, velitura, Rodu. 27. Berghesanu Ana, pensarii, Ludosiulu m. 28. Barsanu Toma si fam. 29. Barciánu P. Sabinu stud. teol., paseri impaiate si plante, Sibiu. 30. Blónca Alemanu, jocu, Resinari. 31. Bocsianu Aurelia, covoru, Curticiu. 32. Borzea I. Ana, diferite lucruri din ind. casei, Vistea inferior. 33. Barsanu Ludovica, catrintie, Altina. 34. Barsanu Maria, covoru de lana, Hatiegu. 35. Borsiu Rachila, pensa, Telachi-rece. 36. Bogdanu

Ana, stergariu, Criscioru. 37. Branea I. Paraschiva, covoru, Boitia. 38. Bratulescu Joana Maria, covoru, Boitia. 39. Bratu G. Joana, difer. lucruri din industr. casei, Mohu. 40. Bucuru N. Maria, catrintie, Sieica-mare. 41. Bunea Ana, difer. obiecte, Ludosiulu-mare. 42. Bunea Maria, covore, Ludosiulu-mare. 43. Burchia Maria, dif. obiecte din industr. casei, Mohu. 44. Cado Raveca, desagi, Paclisia. 45. Cado Maria, covoru, Paclisia. 46. Cadar Netti, diferite lucruri, Ciugudu. 47. Candra Popoviciu Victoria, camasie, Zlatna. 48. Casanu Stana Maria, postavu, Cacova. 49. Cercelu I. Ana, brane, Galesiu. 50. Cercelu Maria George, brane, Galesiu. 51. Ciato Ida na. Ratiu, perina, Blasiu. 52. Cinteza Paraschiva, catrintie, Turnisoru. 53. Ciupale Maria N., dif. lucruri, Galesiu. 54. Ciupe Gafia, rochie, Buciumu. 55. Ciura Eugenia, covoru, Abrudu. 56. Clóje M. Maria, desagi, Boitia. 57. Clóje Voicu Maria, diferite lucruri, Boitia. 58. Colceriu Rosa, pensarie, Blasiu. 59. Colceriu Leontina, covoru, Blasiu. 60. Comsia Nicolae, scaune, Sibiu. 61. Comsia P. Maria, diferite lucruri, Seliste. 62. Coste Maria, dif. lucruri, Boziasiu. 63. Covrigu Elisabeta, catrintie, Idicelu. 64. Cupsia I. Maria, covoru, Calinesci. 65. Curteanu Flórea, perina, Firminisiu. 66. Curcianu Joachim, cocociariu, Mediasiu. 67. Craciunu Silvia, nuci, Bistritia. 68. Cristea Maria, covoru, Toplitia-romana. 69. Danu Gavrileta, catrintie, Totu-varadia. 70. Dancu I. Sora, pensarii, Sacelu. 71. Dancasiu Al. Ana, difer. lucruri, Resinari. 72. Dancasiu Serbu Dobra, dif. lucruri, Resinari. 73. Deheleanu Joana, stergare, Alb'a Julia. 74. Dobreanu Anita nasc. Cadareanu, Tulghesiu. 75. Domide Elisabeta, covoru, Rodna-vechia. 76. Dombadi Iléna, etageru, Bistritia. 77. Dotiu Asinefta, mesaritia, Paclisia. 78. Dorca I. Maria, postavu, Satulungu. 79. Dragomiru Dumitru, pepteni, Galesiu. 80. Dragota Maria, diferite lucruri, Cerbelu. 81. Drocu Var. Sora, diferite lucruri, Resinari. 82. Efticiu Olga, pensarii, Peicica. 83. Fagarasiu Luisa, plapóma, Fagarasiu. 84. Farcasiu Maria G., Hodacu. 85. Filipu Ana, mesaritia, Abrudu. 86. Filipu Julia, impletituri. 87. Florianu Paraschiva, diferite lucruri, Seliste. 88. Francutiu Maria, catrintie, Boziasiu. 89. Gaboru Sierbanu, cocociariu, Voila. 90. Gabriuanu Rosica, dif. lucruri, Zamu. 91. Galau Irina, siurtiu, Naseudu. 92. Gavrilescu Maria, diferite lucruri, Piatra. 94. Gerasimu Otilia, portbatistu, Campeni. 95. Georgitia Flórea, catrintie, stergare, B. Tiha. 96. Georgitia Sabelina, Naseudu. 97. Gogoreanu Bucuru Sora, pensarii, Cacova. 98. Greavu Ana, covore, Toplitia. 99. Greavu Maria, costum fem., Toparcea. 100. Gavrila Achimu, pantofariu, Mohu. 101. Greavu Justina, pensaria, Mercurea. 102. Grippu N. Maria, pensarii, Cacova. 103. Hambasiu Maria, jun., difer. lucruri, Resinari. 104. Hasieganu D. Maria, diferite lucruri. 105. Hatieganu Anica, catrintie, Manarade. 106. Hentielu Valeria, lucrari in lemn, Abrudu. 107. Hordobeti Mateiu, cruce de lemn, Sibiu. 108. Iancu Maria, diferite lucruri, Cerbelu. 109. Ignea Catarina perinatia, Temisió'a. 110. Ilesiu Maria nasc. Popu, mesaritia, Sigu. 111. Imberusiu Ana Nicolae, perina, Sibiu. 112. Ioanu D. Maria, pensarii, Apoldulu sup. 113. Istrate Ana, mesaritia, Boitia (Ighiu?) 114. Ioanescu Aurelia, diferite lucruri, Strimtura. 115. Iosifu L. Maria, diferite lucruri, Draosu. 116. Jerciu Anita, diferite, Sieica-mare. 117. Juga D. Ana, diferite, Tilisca. 118. Jurca Nastafa n. Bedeonu, mésa, Calinesci. 119. Jurianu Titiana, mesaritia, Ormenisiulu-Campiei. 120. Latis Eudochia, pensarii, Lapsiulu ungar. 121. Lazaru Maria Joana, chinga, Galesiu. 122. Lemeni Maria, corfitie, S. Reginu. 123. Lesnicanu Adamu, prepand. in lemn, Dobra. 124. Liscanu Veronica, pensarii, Cizeriu. 125. Macelariu Maria, plapoma, Apoldulu-rom. 126. Macelariu Eufrosina, cuverta de patu, Mercurea. 127. Manoiu G. Varvara, difer., Sim. Bran. 128. Margineanu Maria, plapoma, Siura-mica. 129. Mariuca Catitia, spacelu, Bogdana. 130. Maria Raveca, tieseturi, Brateiu. 131. Marcu Andreiu, peptene, Galesiu. 132. Martianu Liviu, elevu in gimnas. din Naseudu, modele de crist. 133. Mateiu Raveca, diferite, Chiheriu. 134. Mateiu Elena, mesaritia, Craifalau. 135. Medesianu Cornelia, covoru, Bucerdea. 136. Mesiota Vas, palerieriu, Brasiovu. 137. Milia Maria, diferite, Vestemu. 138. Miclea Agafia, diferite, Tilisca. 139. Moldovanu Eleonora, rochie, Sabadu. 140. Moldovanu Julia, diferite, Boziasiu. 141. Moldovanu Letitia, diferite, Boziasiu. 142. Morariu Paraschiva, pensa, Becleanu. 143. Munteanu Joana, cocociariu, Teusiu. 144. Munteanu Ana G., diferite, Mercurea. 145. Munteanu Elena, diferite, Vestemu. 146. Munteanu Elena, camasie, Boitia. 147. Muresianu Maria, difer., Rosiulu-de susu. 148. Mustea Ecaterina, fačia de perina, Brasiovu. 149. Mutiu Alemanu, ved., siurtie, Resinari. 150. Neamtia Paraschiva, diferite, Seliste. 151. Negrea Ecaterina, plapoma, Fagarasiu. 152. Negrea Lucretia, cuseturi, Fagarasiu. 153. Nicola Letitia, chipu de margele, Albacu. 154. Nicóra Valeria, straiu de bumbacu, Deva. 155. Ogoreanu Stoica Ana, covoru, Vestemu. 156. Onea Rebeca lui Jacobu, difer., B-prundu. 157. Olariu Paraschiva, catrintie, Galesiu. 158. Olariu Maria, brane, Galesiu. 159. Olteanu Ana, pensarii, Feniesiulu-sas. 160. Pandrea Zinca, diferite, Fagarasiu. 161. Papiu Valeria, perina, Deva. 162. Paulu Camila, brodarie, Desiu. 163. Pavelea Valeria, mesaritia, Naseudu. 164. Patarea Stoia Maria, pensarii, Boitia. 165. Parau Maria, pensarii, Agnita. 166. Pavelu Elena, fačia de mésa, Bistritia. 167. Pap Emilia, perina, Clusiu. 168. Persinariu Melania, etager, Brasiovu. 169. Peteu Alexandra, antimisu, Satulungu. 170. Petrariu Elena Georgiu, Galesiu. 171. Petrisioru Maria, pensa, Vaida-rece. 172. Petrisioru Teodoru, lucrari in lemn, Beiu-albu. 173. Petrutiu Ana Avr., Galesiu. 174. Petrea Joana, cocociariu, Rosnovu. 175. Pinteza Sofia, catrintie, Monoru. 176. Pinciu Sora Al., diferite, Resinari. 177. Popu Emilia nasc. Nagy, pensarii, Banisoru. 178. Popu Regina, invelitóre, Sinca-vechia. 179. Popu Antitia, pensarii, Beiusiu. 180. Popu Ecaterina, diferite, Alb'a Juli'a. 181. Popu Ana si Maria,

cuverta, Gherla. 182. Popu Neti, mesaritia, Bobohalma. 183. Popu Elena, impletituri, Ludosiulu-mare. 184. Popu Simionu, desemnuri, elevu la gimnasiulu din Naseudu. 185. Popu Amalia Bedu, pensarii, Boitia. 186. Popu Ana Domeniu, stergare, Boitia. 187. Popu Eufrosina, impletituri, Brasiovu. 188. Popu Agneta, dif., Sabadu. 189. Pocaj Sigismund, herbarii, elevu la gimnasiulu din Naseudu. 190. Popescu Hareti, cuverta, Fagarasiu. 191. Popescu E. G., pensarie, Toplitia. 192. Popa I. Ana, diferite, Seliste. 193. Popu Maria, camasie, Petridulu-mediu. 194. Porea Anica, camasie, Mediasiu. 195. Posia Maria Danu, Galesiu. 196. Pragia Joana Lehu, plosce, Vidra super. 197. Preda Danu Maria, pensarii, Cacova. 198. Radu Michaila, plugariu, Aiudu. 199. Ratiu Judita, covoru, Siamsiudu. 200. Raicu Maria, ciorapi, Ghiladu. 201. Rebegea Joana, diferite, Gura-riului. 202. Receu Ana Gl., brane, Galesiu. 203. Reu Precupu Maria, catrintie, Ludosiulu-mare. 204. Respopu Maria, pensarie, Sacelu. 205. Romanu Nicolae, pantof. Sibiu. 206. Romanu Vasarica, maneci, Ragla. 207. Romitanu Ana, stergare, Tresnea. 208. Rosca I., pantofariu, Sibiu. 209. Roscaletiu Al. Ana, peptariu de metasa, Satulungu. 210. Rusu Maria, siurtie, Boziasiu. 211. Rusu Sofia, fejie de perini, Manarade. 212. Sacarea Ana, P. V. jim., culme, Talmacelu. 213. Sacea Dimitrie, papucariu, Sibiu. 214. Siandru Ana, covoru, Petridulu-mediu. 215. Siandru Calipso, lucruri de mana, Sighisióra. 216. Sasu Ana Joana, camasie femeiesca, Galesiu. 217. Sava Joana, clericu la institutul „Andreianu“, mape, Sibiu. 218. Sgura I. Maria, brane, Galesiu. 219. Sgura Ana, pensa, Galesiu. 220. Simtionu Petru Maria, pensarii, Sibiu. 221. Socaciu Virginia, etageru, Blasiu. 222. Soloiuceriu Anastasia, stergare, Feniesiulu-sas. 223. Solomonu Eleonora, tieseturi, Turu. 224. Somesianu Joana, mesaritia, Dumitritia. 225. Sotianu Irimie Ana, pensarii, Samsiudu. 226. Suci Sofia, mesaritia, Mediasiu. 227. Surdu Cornelia, difer., Odorheiu. 228. Stoica Victoria, covoru, Ceanulu-mare. 229. Sroica Geoge, giamantanu, Sibiu. 230. Tanasie Flórea, diferite, B-Suseni. 231. Tanco Paraschiva, diferite, Monoru. 232. Tiepesiu Aurelia, plapoma, Fagarasiu. 233. Tintea Dumitrie, linguri. 234. Tocanelu Sofia, rochie, Sabadu. 235. Tofana Joana, catrintie, Ocnitia. 236. Toma Maria, camasie, Pinticu. 237. Tomutia Maria, sumanu, Monoru. 238. Toparceanu Ana, diferite, Apoldulu-rom. 239. Tuducescu Joana, modele de altoiu, Lipova. 240. Tueca Maria, diferite, Blasiu. 241. Turcu Sora I., fačia de mésa, Fagarasiu. 242. Tresnea Paraschiva, catrintie, Ragla. 243. Trutia Maria G., funduri de perina, Orsióva. 244. Veche Elena, catrintie, Belintiu. 245. Veltianu Sichea, perina, Clusiu. 246. Venteru Grigorie, perina, Clusiu. 247. Verticu George, elevu la gimnas. din Naseudu, herbariu. 248. Vestemeanu Geoge, ghete, Sibiu. 249. Vidrighinu Ana, diferite, Resinari. 250. Visia Maria, siurtiu, Sieica-mare. 251. Vladu Al. Aurelia, covoru, Orascia. 252. Vladu Elisa, stergare, B-prundu. 253. Vladu Stefanu, pantof., Sibiu. 254. Voicu L., pantofi, Brasiovu. 255. Vulcanu I. Maria, tiesaturi, Altina. 256. Zacharia Maria, pensarie, Seliste. 257. Ungaru Nina, mesaritia, Cristelecu. 258. Unitia Maria, portu fem., M-Decea. 259. Urdea Eufrosina, pensarie, Cernatu. 260. Furnica Eufrosina, diferite, Brasiovu.

Bibliografia.

Dela autorulu indreptariului practic in tóte afacerile financiare dn Georgiu Popu secretariu financiare si presedintele oficiului pentru mesurarea competintelor in Alb'a Juli'a a esitu tocmai acuma de sub tipariu urmatórea brosiura :

Equivalentulu indreptariulu practic compus pe bas'a legiloru, ordinatiuniloru ce sunt in vigóre din 1-ma Maiu si Iuliu 1881 si proviedutu cu explicari si exemple practice pentru primariile comuneloru bisericesci si civile, precum si conducatoriile fundatiuniloru asociatiuniloru, corporatiuniloru si persónele morali, — pretiulu e 20 cr. v. austr. si se capata la auctorulu in Alb'a Juli'a.

Brosiur'a acésta se afla la autorulu si in limb'a oficiósa magiara.

Totu la autorulu se mai afla de vendutu inca si indreptariulu practic in tóte afacerile financiare, pretiulu 2 fl. Mai departe se afla la autorulu in limb'a magiara: „A bélyeg és jogilletékek gyakorlat utmutatója“ (Indreptariu practic in afacerile timbrale si competentiale), cuprinde in sine tóte legile si ordinatiunile referitórie la casele timbrale, pana si cele mai recente din anulu acesta, pretiulu 2 fl. 30 cr. v. a.

Pe langa trimiterea sumelor de mai susu opulu respectivu se va trimite francatu.

Post'a redactiunei.

La intrebari venite relative la impartirea medaliloru si diplomelor dela espositiunea nóstra respundem, cá acelea inca nu s'au potutu impartii. Clasificatiunea obiectelor a fostu impreunata cu mare perdere de timpu si fórté obosítória. Pana a nu se clasificá, nu s'a potutu scí numerulu diplomelor si medaliloru, din care cáte se se tiparésca. Apoi tóte acelea nu se facu aici acasa, ci in strainatate dupa modele, la a caroru alegere érási s'au cerutu mai multe dile. La tóte espositiunile se intempla asia; mai ántaiu se publica clasificatiunea stabilita de juriu si numai dupa aceea se confectionéda si impartu medalii si diplome A trebuitu a se ingrijí totuodată de spelele confectionare, care nu sunt puține. Deci din partea nóstra rogamu pe on. publicu de ceva patientia. Alte informatiuni veti primí mai tardiu, póte dea dreptulu dela comitetu.

Red. Obs.

Cursuri de Bacuresei in Lei noi (franci).

16 Novembre st. n. 1881.

Obligatiuni rurale din 1880 convertite cu 6%	1. 101. ³ / ₄ b.
Inprumutul Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	112 — „
Obligatiuni dominiului convertite cu 5%	92 — „
— Creditu fonciariu rural cu 7%	102. ¹ / ₄ „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	102.50 „
Inprumutul municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	106. — „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	61. ¹ / ₂ „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	100.30 „
Obligatiuni noue ale stat. cu 6%	102. — „
Actiunile bancii nat. rom. de 500 franci	1670. — „
Actiunile bancii Romani'a din 1869 de 200 franci	430. — „
Daci'a-Romani'a unite de cáte 250, cursulu	365. — „
Rent'a romana din 1875	89. ¹ / ₂ „
Diverse:	
Argintu contra auru	100. ³ / ₄ „
Bil-te hipotecarie contra auru	100. ³ / ₄ „
Florini val. austriaca	215. ¹ / ₂ „

Publicatiune de licitatiune.

Prin care se face cunoscutu, cá mór'a din Petrisata (Peterfalva) cu 4 pietrii, — care este proprietatea fondului de institutiune asia numitu alu P. P. Basiliti, — se va esarendá pre calea licitatiunei in **1 Decembre a. c.** la 10 óre a. m. in cancelari'a subscrisului.

1. Tempulu de arenda se incepe in 1 Januariu 1882 si duréda siese (6) ani.

2. Doritorii de a licitá au de a depune inainte de inceperea licitatiei 10% din sum'a de eschiamare de 3000 fl. v. a., cá vadiu; si pre lunga aceea la dorinti'a commissiunei licitatórie sunt detori a justificá si starea loru materiale.

Oferte in scrisu, proviedute cu vadiulu recerutu, numai asia se voru lua in considerare, daca celu puçinu cu o di inainte de licitatiune voru fi substernute Veneratului Consistoriu Metropolitanu din Blasiu

3. Informatiuni mai detaliate despre conditiunile de licitare se dau si pana la terminulu de licitatiune in cancelari'a subscrisului.

Blasiu, in 16 Novembre 1881.

Ludovicu Csato,
advocatu archidiecepsanu.

(61) 1—3

— Melbourne 1881. — Premiu I. Medalia de argintu. —

Aparate de musica.

Aceste aparate canta 4—200 piese cu séu fara espressionu, mandoline, dobe, campane, castagnete, voci ceresci, jocu de harfe etc.

Dose de musica

cantandu 2 pana la 16 piese; mai departe necesare, port-sugare, case elvetiane, albumuri de fotografii, necesare de scrisu, scutale pentru manusi, apasatoru pentru scrisori, vase pentru flori, etuis de sugare, tabatiere, mese de lucratu, sticle, sticle pentru bere, port-monaiuri, scanne etc., tóte cu musica. Tóte acestea cu musica. Totu-deauna celu mai nou si de calitate superióra, recomanda

(22) 1—4 J. H. Heller, in Bern (Elveti'a).

Numai pentru comande directe se garantéda originalitate. List'a pretiuriloru se tramite franco.

De aparate din cele mai frumoase, in valóre de 20,000 franci ca de aparate din cele mai frumoase, in valóre de 20,000 franci ca de aparate din cele mai frumoase, in valóre de 20,000 franci ca

Burs'a Vienei.

Numai burs'a Vienei este regulatória pentru Cislaitani'a si Translaitani'a.

In brosiur'a nóstra (la p. 26 si 42) noi am arátatu pe largu **desavantajele** mari care trebuie se urmede din speculatiunile ce se facu pe la burse provinciale lipsite de influinta si dependente fara voia loru, cum si de alta parte, marile **folóse** ale operatiuniloru la bursele din **cefat-a capitala**, cá resiedintia a regimului, a societatiiloru si corporatiuniloru, ale caroru titule (obligatiuni, actiuni, cambie etc.) se afla de vendutu si cumparatu in piatia, acelu locu unde se oferu si se cauta, unde concurgu scirile din tóte partile lumei, unde se fac **politica**, unde apparu diarieleru mari, unde speculatiunea cea mare produce **cursurile**, in scurtu, acelu locu, unde se potu face la timpu observatiuni favorabili si nefavorabili, si **inainte** de a se aflá in cercuri mai departate, se potu trage **informatiuni cu totul intime**, pe care avendu-le te poti orientá, cá se ai voturi decisive asupra cursuriloru.

Cu privire la marile agitatiuni ce se astépta la bursa, afara de speculatiunea „libera“ si de afacerile nóstre de **consortiu**, fórté cautate, mai recomándam si **operatiunea cu riscu marginitu**, mai virtosu **premiulu din doue parti** (la casu de asia **castigu**: ori se urca ori cadu cursurile), candu apoi taxele nici in casulu celu mai reu nu se potu perde intregi. Pretiurile premiiloru fórté moderate.

Standu noi in relatiuni de aprópe cu cercurile conducatórie de afaceri, ne aflam in positiune de a servi cu informatiuni dela anta'a mana si prompte, (autentice si fara spese). **Executare exacta si discreta.** Comunicatiune telegrafica. Scrisori de aviso gratis.

Cerculatiunea actuala de bani si capitaluri acumulate ne punu in stare, cá la **elocarea valoritoru, la modurile de speculatiune si la inprumuturi de fonduri** se scademn interesele pana la 5% pe anu (scutitu de taxe.) Numeri de proba ai diariului financiariu si de trasu la sorti „**Leitha**“.

Brosiur'a multu coprindeatória si fórté necesaria: **Los-Kalendarium** (Calendariu de losuri) cu planurile europene de trasu la sorti, **valóri de elocatu pentru speculatiune si modalitatea elocare, asecurare de losuri**, care cu privire la tragerile ce se apropie, merita se fia considerate etc. etc., trimitemu la cerere gratis si franco. (60) 2—4

Administratiunea „**LEITHA**“ (Halmai), Vien'a, Bancei „**LEITHA**“, Schottenring 15.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**